

## Nacionalne konzultacije sa organizacijama mladih o suočavanju s prošlošću

20. srpnja 2007.

*Documenta*-Centar za suočavanje s prošlošću i Mreža mladih Hrvatske organizirali su 20. srpnja 2007. u Zagrebu *Nacionalne konzultacije sa organizacijama mladih o suočavanju s prošlošću*.

Cilj konzultacija je bio analizirati ulogu organizacija mladih u procesu prorade negativnog nasljeđa na osobnoj i društvenoj razini te razini institucija te pokušati odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Zašto je proces utvrđivanja i kazivanja istine o ratnim sukobima važan za mlade u post-jugoslavenskim zemljama?
2. Na koje sve načine mladi ljudi mogu sudjelovati u procesu suočavanja s prošlošću u post-jugoslavenskim zemljama?
3. Koji je značaj istine za mlade generacije i njihova pozicija u odnosu na poricanje događaja koji su se zbili u ratu, relativiziranje novije prošlosti na područjima post-jugoslavenskih zemalja te u odnosu na utvrđivanje i kazivanje istine o ratnim sukobima?
4. Koje mehanizme za utvrđivanje i kazivanje istine mladi prepoznaju kao relevantne i učinkovite na nacionalnoj i regionalnoj razini?
5. Preporuke mladih za unaprjeđenje procesa utvrđivanja i kazivanja istine na području post-jugoslavenskih zemalja na nacionalnoj i regionalnoj razini

Diskusiju su otvorili: Vesna Teršelič, *Documenta*, Zagreb, Nataša Kandić, *Fond za humanitarno pravo*, Beograd, Emina Bužinkić, *Mreža mladih Hrvatske*, Zagreb, Srđan Antić, *Nansen dijalog centar*, Osijek, Helena Bučko, *Mirovna grupa mladih „Dunav“*, Vukovar.

Skupu je nazočilo oko 30 predstavnika/ca organizacija mladih, uključujući predstavnike/ce podmladaka političkih stranaka.

Nakon projekcije filma *Svi bi rado bacili kamen*, Nenada Vukosavljevića u produkciji *Centra za nenasilnu akciju*, i snimki osobnih sjećanja na rat u produkciji *Documente*, moderirana rasprava koju su vodile Marina Škrabalo (MAP savjetovanja) i Cvijeta Senta, *Centar za mirovne studije*, pokušala je dati odgovore na gore navedena pitanja.

Između ostalog govorilo se o tome zašto interes mladih za teme vezane uz suočavanje s prošlošću u Hrvatskoj jenjava te što bi trebalo učiniti da mladi shvate važnost teme kako za njihovu tako i za buduće generacije i prevenciju mogućih budućih oružanih sukoba. Sudionici/ce su se zapitali kako mladima objasniti da je njihov doprinos radi nasilnog nasljeđa vrlo bitan, unatoč činjenice da se govori o suočavanju s zločinima kao i iskustvima solidarnosti, iz vremena koji nisu nužno osobno iskusili.

Izlagači i izlagačice su istaknuli neke aspekte u djelovanju svojih organizacija koje smatraju vezanim uz produbljivanje društvenog suočavanja s prošlošću te je zaključeno da postoje mnoge legitimne

forme suočavanja s prošlošću koje trebaju biti prilagođene sredini u kojoj se provode i zagovaraju. Istaknut je i značaj regionalne suradnje u suočavanju s prošlošću jer su sukobi i ratovi koji su se vodili na ovim prostorima, uključivali više novonastalih država, te je stoga da bi proces suočavanja i iznalaženja mehanizama za kazivanje i utvrđivanje istine bio cjelovit, nužno uključiti čitav post-jugoslavenski prostor.

Preporuke koje su vezane uz pitanje *Kako približiti rad na suočavanju s prošlošću mladima* su sljedeće:

1. Potrebna je suradnja i razmjena organizacija za ljudska prava i mladih na regionalnoj razini, te bi u tu svrhu trebalo organizirati „putujuću regionalnu školu“ za zainteresirane studente/ice i srednjoškolce/ke,
2. Potrebno je u okviru obrazovnog sustava iznaći mehanizme koji će na primjeren način i multiperspektivno prezentirati mladima činjenice iz novije Hrvatske povijesti te u tu svrhu organizirati kontinuirane radionice za srednjoškolce/ke,
3. Potrebno je organizirati nacionalne i regionalne volonterske kampove koj bi bili fokusirani na mirovnu edukaciju i suočavanje s prošlošću,
4. Potrebno je organizirati kreativne radionice na kojima bi se prorađivala pitanja vezane uz suočavanje s prošlošću, u čijem se sklopu mogu zajednički izgraditi postavi pod imenom *Naš muzej na tri dana*
5. *Documenta* i *MMH* bi trebali organizirati aktivnosti korisne za izgradnju povjerenja i suočavanje s prošlošću, ali koje bi bile u skladu s programima lokalnih inicijativa mladih,
6. Trebalo bi decentralizirati aktivnosti iz Zagreba,
7. Treba dalje raditi na jačanju svih vidova suradnje sa školama
8. Bilo bi važno organizirati regionalnu konferenciju posvećenu različitim metodima rada na suočavanju s prošlošću koja bi omogućila prikaz rada različitih inicijativa i organizacija

Na konzultacijama su sudjelovali/e:

- **Antić Srđan** [ Nansen dijalog centar, Osijek ]
- **Bučko Helena** [ Mirovna grupa mladih „Dunav“, Vukovar ]
- **Bužinskić Emina** [ Mreža mladih Hrvatske ]
- **Dubljević Maja** [ Documenta ]
- **Globočnik Martina** [ Fade In ]
- **Kandić Nataša** [ Fond za humanitarno pravo, Beograd ]
- **Kostić Duško** [ Luna, Beli Manastir ]
- **Kruhonja Katarina** [ Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek ]
- **Makar Maja** [ Documenta ]
- **Maričić Siniša** [ Građanski odbor za ljudska prava ]
- **Matanić Dario** [ Odbor za ljudska prava, Karlovac ]
- **Matijević Marina** [ Volonterski centar „Tenja“ ]
- **Miletić Goran** [ Documenta ]
- **Novaković Marina** [ Odbor za ljudska prava, Karlovac ]
- **Pocrnić Karlo** [ Omladinska grupa Hrvatskog helsinškog odbora ]
- **Prpić Iva** [ Forum mladih Socijaldemokratske partije ]
- **Schaefer Cristoph Daniel** [ Centar za mirovne studije; University of Bradford ]
- **Senta Cvijeta** [Centar za mirovne studije; Vijeće mladih Grada Zagreba ]
- **Sočo Anamarija** [ Volonterski centar Zagreb, Vijeće mladih Grada Zagreba ]

- **Škrabalo Marina** [ Centar za mirovne studije; MAP Savjetovanja d.o.o. ]
- **Špicer Dan** [ Forum mladih Socijaldemokratske partije ]
- **Teršelič Vesna** [ Documenta ]
- **Turk Marko** [ Documenta ]
- **Vego Lana** [ Centar za mirovne studije ]
- **Župan Sanja** [ Omladinska grupa Hrvatskog helsinškog odbora ]

Transkript održanih konzultacija biti će objavljen i dostupan za preuzimanje na web stranicama Documente – [www.documenta.hr](http://www.documenta.hr)